

ρόν ημισυ μαρμαρίνης κεφαλής ἀγάλματος παιδίσκης ἑλληνικῶν χρόνων καὶ μίαν χαλκὴν σφύραν ρωμαϊκῶν χρόνων.

Ἡ Χωροφυλακὴ Μοιρῶν παρέδωσε, τέλος, εἰς τὸ Μουσεῖον ἓν πήλινον εἰδώλιον ἰσταμένης γυναικός, στηριζομένης ἐπὶ ἐρμαϊκῆς στήλης, ἕνα ρωμαϊκὸν δακτύλιον ἐξ ὑάλου, μίαν χρυσὴν ψήφον, δύο σφραγιδολίθους, μίαν χαλκὴν μάχαιραν μινωϊκῶν χρόνων, ἓν χρυσοῦν περιάπτων μετὰ τριφυλλοειδῶν κοσμημάτων καὶ μίαν χρυσὴν ψήφον κυλινδρικήν, ἀμφότερα μινωϊκῶν χρόνων. Ταῦτα προέρχονται ἐκ κατασχέσεως.

ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἔργων στερεώσεως τῶν μεγάλων μινωϊκῶν ἀνακτόρων δὲν ἐξεδόθη ἐφέτος ἐπαρκῆς πίστωσις, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, καίτοι εἶχεν ὑποβληθῆ ἑπιτομερὲς πρόγραμμα ἐργασιῶν διὰ τοὺς χώρους Κνωσοῦ, Μαλίων καὶ Ἁγ. Τριάδος. Ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ποσοῦ, 175.000 δρχ. μόνον, διετέθησαν δρχ. 40.000 διὰ τὴν ἐπιέγουν στερέωσιν τοῦ ἀνακτόρου Ζάκρου, τῶν ἔργων ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Νικ. Πλάτωνος. Τὸ ὑπόλοιπον ἐκ δρχ. 135.000 διετέθη κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργείου ὑπὸ τῆς Ἐπιμελητρίας κ. Στυλ. Παπαδάκη διὰ τὴν πληρωμὴν ὀφειλομένων ποσῶν δι' ἐργασίας στερεώσεως τῶν βυζαντινῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων Κρήτης.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Προωθήθη ἡ διαδικασία ἀπαλλοτριώσεως τῆς δυτικῆς τάφρου τῶν τειχῶν τοῦ Χάνδακος διὰ τὴν ἀξιοποίησιν αὐτῆς, γενομένης καὶ ὑποβληθείσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας Κυβερνήσεως τῆς σχετικῆς ἐκτιμῆσεως ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Προωθήθη δὲ καὶ ἡ διαδικασία ἀπαλλοτριώσεων τῶν ἀκινήτων παρὰ τὸν Προμαχῶνα Μαρτινέγγο, εὐρισκομένη ἤδη εἰς τὴν τελικὴν φάσιν αὐτῆς.

ΠΡΩΣΩΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Περὶ τὸ τέλος τοῦ λήξαντος ἔτους μετετέθη εἰς Ἀθήνας ἡ Ἐπιμελήτρια Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Στυλ. Παπαδάκη, ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητοῦ Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Ἐμμαν. Μπορμπουδάκη, τοποθετηθέντος εἰς Ρέθυμον, ἀλλ' ὀρισθέντος ὅτι θέλει ἔδρευε εἰς Ἡράκλειον.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 1965 ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητοῦ Ἰ. Σακελλαράκη, ἀνασκαφικαὶ ἐργασίαι, ἔρευναι καὶ περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων εἰς τὰς Ἀρχάνας καὶ τὸ Ἡράκλειον τῆς κεντρικῆς Κρήτης καὶ εἰς τὸν Ἁγιον Γεώργιον (Τουρτούλους), τὴν Ἄνω Ζάκρον, τὴν Μαρωσιά, τὴν Μυρσίνην, τὴν Νέαν Πραισὸν (Βαβέλους) καὶ τοὺς Σκλάβους τῆς Ἀνατ. Κρήτης.

ΑΡΧΑΝΑΙ

Εἰς τὰς Ἀρχάνας συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1965 μικραὶ σκαφικαὶ ἐργασίαι καὶ περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων¹. Ἠρευνήθησαν οὕτω τμήματα μινωϊκῶν νεκροταφείων εἰς τὴν θέσιν Φουρνὶ καὶ με ἀφορμὴν οἰκοδομικῆς ἐργασίας σημειῖα τινὰ εἰς τὰς θέσεις Τροῦλλος καὶ Ἀκρόπολη.

Φουρνὶ

Εἰς τὸν λόφον Φουρνὶ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται βορειοδυτικῶς τῆς κοινοπόλεως, εἰς τοὺς βορειοανατολικοὺς πρόποδας τοῦ Γιούχτα, εἶχεν ἐπισημανθῆ ἀπὸ τοῦ 1964 ἡ ὑπαρξὶς νεκροταφείου ΥΜ ΠΙ α χρόνων, τοῦ ὁποῖου εἰς θαλαμῶτός τάφος, τὸ πρῶτον ἀσφαλὲς παράδειγμα κενοταφείου εἰς Κρήτην, ἀπεδείχθη λίαν σημαντικὸς διὰ τὴν ἔρευναν².

Κατὰ τὸ 1965 ἠρευνήθη τὸ τμήμα τοῦ λόφου τὸ κείμενον βορειοδυτικῶς τοῦ κενοταφείου, σχεδὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἐνταῦθα ἀνευρέθησαν ἔν ὄστεοφυλάκιον ΠΜ ΙΙΙ - ΜΜ Ι α χρόνων καὶ δύο θολωτοὶ τάφοι³.

Ὀστεοφυλάκιον

Ἄνεσκάφη τμήμα μόνον τοῦ ὄστεοφυλακίου⁴, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ἐπιμήκων διαμερισμάτων, προσανατολισμένων ἀπὸ Ν. πρὸς Β. Τὸ ἐν τούτων ἦτο ἐντελῶς κενόν. Εἰς τὰ ἄλλα δύο δωμας εὐρέθη μέγας ἀριθμὸς κρανίων καὶ ἐλάχιστα

1. Διὰ τὰς παλαιότερας ἐρεῦνας εἰς τὰς Ἀρχάνας βλ. ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 557 κ.έ.

2. Ἰ. Α. Σακελλαράκη, Ὑστερομινωϊκὸν κενοτάφιο στὶς Ἀρχάνας, ΑΔ 20 (1965): Μελέται, σ. 110 κ.έ.

3. Ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐγένετο καὶ πάλιν μετὰ τὴν πρόθυμον συμβολὴν τῆς Περιγητικῆς Λέσχης Ἀρχανῶν καὶ τοῦ φιλαρχαίου προέδρου τῆς κ. Ἐμμαν. Καλοχριστιανάκη. Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν συμμετέσχον αἱ ἀρχαιολογοὶ κ. Ἐφη Σακελλαράκη καὶ δ. Λιάνα Παρλαμά. Τὴν τεχνικὴν ἐπίβλεψιν εἶχον οἱ κκ. Ἐλ. Συναδινάκης καὶ Ἄν. Παπαδάκης, φύλακες ἀρχαιοτήτων καὶ οἱ Ἄλ. Παπαδάκης καὶ Ἄν. Καρούσος, τεχνίται τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου.

4. Συμφώνως πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ φύλακος ἀρχαιοτήτων κ. Ἐλ. Συναδινάκη, ἐκ τοῦ ὄστεοφυλακίου προέρχεται τὸ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον (ἀρίθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2467), τὸ ὁποῖον παρέδωκε παλαιότερον (Κρητ. Χρον. ΙΑ' (1957), σ. 339) καὶ εἶχεν ὑποτεθῆ (Ἰ. Α. Σακελλαράκη, ἔ. ἀ.), ὅτι προέρχεται ἐκ τάφου.